

læse den; han siger nemlig: „Denne Lov — nemlig Loven angaaende Lønningerne for Universitetets Embedsmænd — er upaatvilelig af alle foregaaende Lønningslove den, som lettest kan komme til at føres igjennem, fordi den giver det mindst farlige Exempel.“ (Tscherning: Hør!) Ja hør, det var ogsaa min Mening med at oplæse denne Passus. — Det er i fuldkommen Overensstemmelse med min Anskuelse og, hvad vi nu have hørt, med hvad der ved 1ste Behandling blev udtalt, baade fra den ærede Rigsdagsmands og ogsaa fra Andres Side, at navnlig Spørgsmaalet om Professorernes Lønning meget vel kan behandles for sig selv, fordi der ikke, saaledes som maastee ved andre Lønningsforhold, kan drages Conseqventer derafra, naar man ikke drager dem saa fortvilet, som den ærede Rigsdagsmand i sidste Møde sandt sig foranlediget til et Forsøg paa. (Tscherning: Det var kun med Hensyn til et enkelt Punkt, med Hensyn til Kornet!) Jeg skal nok svare den ærede Rigsdagsmand, naar han kommer til at udtale sig tydeligere og bestemt. Den ærede Rigsdagsmands Hovedbetragtning igaar var altsaa den, at man maatte være saa overmaade forfigtig med at gaae ind paa de 1500 Rb. istedetfor de 1400 Rb., fordi det i sine Conseqventer kunde have de allerfarligste Følger, idet man derved tilfattede at danne et Fundament, hvorpaa man senere kunde staae, naar man vilde gjøre Fordringer i den almindelige Lønningslov, — men at Alt dette er, som nu udviklet af mig, aldeles ubegrundet, haaber jeg vil være godtgjort. — Den ærede Rigsdagsmand gif dernæst over til at omtale et andet Punkt, som ogsaa maatte og burde stemme til at være imod den høiere Gage, nemlig Betragtningen af Universitetets Formues tilstand i det Hele. Jeg havde i mit tidligere Foredrag tilladt mig den Uttring, som jeg troer ikke vel kan modsiges, at der i de Aar, der ere forløbne siden 1844, er indtraadt en ganske overordentlig Forøgelse i Universitetets og Communitetets Formue og at dette viser sig ikke blot ved ethvert af de Budgetter, der forelægges, og endnu mere ved Regnskaberne, hvoraf man har seet, at der er indkommet betydeligt Mere, end der var budgetteret, men at det

meest flaaende og eclatante Beviis derpaa synes mig at være, at de meget store Byggearbejder, hvortil der skal anvendes Hundredestusinder, og hvis Nødvendighed for Universitetet gjennem en lang Narrække har været forudsæet, men som man ikke troede at kunne faae frem paa anden Maade end ved successive at danne et Reservefond, som er voxet op til en meget betydelig Høide, nu gjennemføres, uden at man rører ved Reservefondet, blot ved de aarlige Dverstud. Dette forekommer mig at være et saa flaaende Beviis som vel muligt for, at der efter menneskelig Beregning og Sandsynlighed ikke kan være Tale om, at en Meerudgift af 4000 Rb. om Aaret eller af 4 pCt. af de Lønninger, der udredes til samtlige Lærere, skulde have mindste Betænkelse ved sig. Hvorledes faaer da nu den ærede Rigsdagsmand ud, at det alligevel kan være farligt? Paa den snilde Maade, at han lægger hele Almuehøjskolevesenet med ind under Universitetet. Ja, det troer jeg nok, dersom man tager det med, saa kommer man ganske vist udover Grændserne (Tscherning: Det var Statens Bidrag til Almuehøjskolevesenet, jeg omtalte!). Det er ganske rigtigt, men det er ogsaa mere end tilstrækkeligt, især da det jo er vorende. Men dernæst spørger jeg: Hvorfor i Alverden blev dette da ikke gjort gjældende, da dette Spørgsmaal tidligere var for? Hvorfor falder det ned nu, da der ikke tidligere var Tale om at sætte en saadan Dæmper? Paa den Maade kan man jo faae alle Resourcer gjort tvivlsomme ved at opstille, at de foruden til deres egentlige og directe Formaal tillige skulle bruges til Dit og Dat.

Da Rigsdagen er kommen til den Erkjendelse ikke at burde bringe et saadant Moment ind, saa maatte man dog betragte Sagen i denne Henseende som afgjort og mene, at man kunde discutere Spørgsmaalet om en forbedret Gagering for Lærerne ved Universitetet i al Ro, uden at det skulde afficeres af Spørgsmaalet om Udgifterne til Almuehøjskolevesenet. — Den ærede Rigsdagsmand gif derpaa over til den Betragtning, som jo ogsaa her synes at maatte være det Væsentlige, hvorledes disse Gageringsbestemmelser stillede sig ligeoverfor den naturlige og billige Trang og Adkomst fra de